

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका अधिकृत नवौं तहको खुला/अन्तर तह/आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा योजना

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा (Written Examination)

प्रथम पत्र : शासकीय प्रबन्ध र सार्वजनिक व्यवस्थापन पूर्णाङ्क: १००

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी (फरक फरक समूहको लागि अलग अलग) पूर्णाङ्क: १००

दोस्रो चरण: सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता

सीप परीक्षण (प्रस्तुति) पूर्णाङ्क: ३०

तृतीय चरण: बोर्ड अन्तर्वार्ता

अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क: ३०

लिखित परीक्षाको योजना

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतिर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या र अङ्क	समय
प्रथम	शासकीय प्रबन्ध र सार्वजनिक व्यवस्थापन	१००	४०	सैद्धान्तिक तर्कयुक्त विश्लेषण सहितको विषयगत (Subjective with theoretical, critical analysis)	५ वटा प्रश्न प्रत्येक प्रश्न १५/१५ अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान (Problem solving) सहितको विषयगत	समस्या समाधान सम्बन्धी १ प्रश्न २५ अङ्क	
दोस्रो	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	सैद्धान्तिक तर्कयुक्त विश्लेषण सहितको विषयगत (Subjective with theoretical, critical analysis)	५ वटा प्रश्न प्रत्येक प्रश्न १५/१५ अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान (Problem solving) सहितको विषयगत	समस्या समाधान सम्बन्धी १ प्रश्न २५ अङ्क	

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका अधिकृत नवौं तहको खुला/अन्तर तह/आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा योजना

दोस्रो चरण : सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ताको योजना

(प्रथम चरणको परीक्षामा सफल उम्मेदवारहरू मात्र सहभागी हुने)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
प्रस्तुति	३०	मामिला अध्ययन र प्रस्तुतीकरण (Problem solving case studies and presentation)	१ घण्टा ३५ मिनेट (४५ मिनेट तयारीका लागि र ५० मिनेट भित्र प्रस्तुति)

द्रष्टव्यः

- लिखित परीक्षाको भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी वा दुबै हुन सक्नेछ।
- प्रथम पत्र प्रदेश प्रशासन र स्थानीय प्रशासन सेवाका सबै समूहका लागि एकीकृत रूपमा लिइनेछ।
- दोस्रो पत्र सेवा सम्बन्धी परीक्षा अलग अलग दिन हुनेछ।
- प्रत्येक पत्रमा ५ खण्डहरू हुनेछन्। प्रत्येक खण्डबाट एक एक प्रश्न सोधिने छ। तर, समस्या समाधान सम्बन्धी प्रश्न कुनै एक वा एक भन्दा बढी खण्डहरूबाट जोडेर सोध्न सकिनेछ।
- प्रत्येक प्रश्नको लागि अलग अलग उत्तरपुस्तिका उपलब्ध गराइनेछ। परीक्षार्थीले प्रत्येक प्रश्नको उत्तर अलग अलग उत्तरपुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ।
- प्रश्नको उत्तर दिँदा परीक्षाको मिति भन्दा तिन महिना अघिसम्मका नीति, कानून र सङ्गठन संरचनाहरूलाई आधार मान्नु पर्नेछ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र र विषयका विषयबस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून ऐन नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितवभन्दा तिन महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी कायम गरी कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- पाठ्यक्रम लागू हुने मिति: २०८०।०३।२९

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका अधिकृत नवौं तहको खुला/अन्तर तह/आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा योजना

प्रथम पत्र : शासकीय प्रबन्ध र सार्वजनिक व्यवस्थापन
(प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका सबै समूहका लागि)

खण्ड १: राज्य र सरकार

१. संविधान निर्माणको पृष्ठभूमि, नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र त्यसको विश्लेषणात्मक समीक्षा, नेपालको वर्तमान संविधान
२. शक्ति पृथकीकरण र शक्ति सन्तुलन : नेपालमा यसको अभ्यास
३. सरकारको कार्यक्षेत्र र भूमिका
४. सङ्घीय शासन प्रणाली र राज्य शक्तिको बाँडफाँड
५. नेपालमा सङ्घीय शासन व्यवस्था
६. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका जिम्मेवारी र कार्यहरू
७. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबिचको अन्तरसम्बन्ध, समन्वय र सहकार्य
८. तीनै तहको राज्य संरचनाभित्र नियन्त्रण र सन्तुलन सम्बन्धी प्रबन्ध, अभ्यास र चुनौतीहरू
९. लोकतन्त्रका मूल्यहरू र नेपालमा लोकतन्त्रको अभ्यास र चुनौतीहरू
१०. प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र निर्वाचन प्रणालीको प्रकार

खण्ड २: प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका र प्राथमिक जिम्मेवारीहरू

१. प्रदेश सभाको गठन र भूमिका, प्रदेश सभाभित्रका समितिहरू
२. प्रदेश र स्थानीय तहको कानुनी व्यवस्था र कानुन निर्माणको विधि र प्रक्रियाहरू
३. प्रदेशको एकल र साझा अधिकारका क्षेत्रहरू र भूमिका
४. बागमती प्रदेश सरकारको साङ्गठनिक स्वरूप र महत्वपूर्ण निकायहरूको भूमिका
५. स्थानीय तहको कार्यपालिका र परिषद्को गठन एवम् भूमिका
६. गाउँ/नगरपालिका र वडा कार्यालयको प्रमुख काम र जिम्मेवारीहरू
७. स्थानीय तहको एकल र साझा अधिकार क्षेत्र र भूमिका
८. स्थानीय तहमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको व्यवस्था र जिम्मेवारी एवम् स्थानीय तहको प्रतिनिधिहरूसँगको अन्तरसम्बन्ध

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका अधिकृत नवौं तहको खुला/अन्तर तह/आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा योजना

खण्ड ३: सङ्गठन, व्यवस्थापन र कर्मचारी प्रशासन

१. सङ्गठनको स्वरूप र सङ्गठन निर्माणका आधारहरू
२. कर्मचारी व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू (भर्ना, पदस्थापना, सरुवा, बढुवा, कार्यविवरण र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन, पारिश्रमिक र सुबिधाहरू, आचरण र अनुशासन, विभागीय कारबाही, अवकास आदि)
३. राजनीतिक नेतृत्व र कर्मचारी विचको अन्तरसम्बन्ध, सहकार्य र विवाद समाधानका उपायहरू
४. प्रदेश र स्थानीय तहमा कर्मचारी व्यवस्था, चुनौती र समाधानका उपायहरू
५. कर्मचारी व्यवस्थापनमा प्रदेश लोक सेवा आयोगको भूमिका र महत्व
६. प्रशासनिक विकृति र नियन्त्रण एवम् सुधारका प्रयास र चुनौतीहरू
७. व्यवस्थापनको अवधारणा, अभ्यास र विविध पक्षहरू उत्प्रेणा (Motivation) मनोबल (Morale), नेतृत्व (Leadership), समूह कार्य (Team work), समूह गतिशिलता (Group Dynamic), व्दन्द व्यवस्थापन (Conflict Management, तनाव व्यवस्थापन (Stress Management), परिवर्तन व्यवस्थापन (Change Management), वार्ताका सीपहरू (Negotiation Skills), निर्णय निर्माणका तरिकाहरू (Methods of Decision Making), सहभागितामूलक व्यवस्थापन (Participative Management), निहित स्वार्थको व्दन्द व्यवस्थापन (Management of Conflict of Interest), प्रकोप/विपद् व्यवस्थापन (Disaster Management), सङ्गठनात्मक व्यवहार (Organizational Behaviors) र कार्य संस्कृति (Work Culture)

खण्ड ४: विकासका आयामहरू र यसका विविध पक्षहरू

१. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको आवधिक योजना, आयोजना, बजेट (तर्जुमा, कार्यान्वयन र आर्थिक अनुशासनको अवस्था)
२. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको राजश्वको स्रोत, बाँडफाँड, अनुदान एवम् उपयोग सम्बन्धी प्रबन्धहरू
३. जनसंख्याको बनौट, गरिबीको राष्ट्रिय र प्रादेशिक अवस्था र गरिबी निवारण सम्बन्धी कार्यक्रमहरू
४. समावेशी विकास, महिला सशक्तिकरण, सामाजिक सुरक्षा र न्याय
५. दिगो विकासका लक्ष्यहरू र राष्ट्रिय कार्ययोजना
६. विकासमा सरकार, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको भूमिका, राज्य, निजी र सहकारी बिच साझेदारी र अन्तरसम्बन्ध
७. दीगो विकास र वातावरण संरक्षण, विकास कार्यमा वातावरण परीक्षण तथा मूल्याङ्कन, मौसम परिवर्तन र नियन्त्रण (Climate Change and Control)
८. आर्थिक विकासका नीतिहरू, विश्वव्यापीकरण (Globalization), आर्थिक उदारीकरण (Economic Liberalization), निजीकरण (Privatization), सामुदायीक व्यवसाय (Community Enterprises), मिश्रित अर्थ व्यवस्था (Mixed Economy) एवम् सार्वजनिक निजी साझेदारीको अवधारणा र प्रयोग

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका अधिकृत नवौं तहको खुला/अन्तर तह/आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा योजना

९. नेपालमा लगानी मैत्री वातावरण, लगानी (वैदेशिक र स्वदेशी) सम्बन्धी नीति एवम् संरचनागत व्यवस्थाहरू, लगानी आकर्षित गर्न भएका प्रयासहरू
१०. नेपालको आर्थिक कुटनीति, वैदेशिक व्यापार, भुक्तानी सन्तुलनको अवस्था, पारवहन सुविधा, दुई पक्षीय तथा बहुपक्षीय सम्बन्धहरू, वैदेशिक रोजगारी तथा विप्रेषण आय, विश्व व्यापार सङ्गठनसँगको सम्बन्ध, सार्क तथा विमिस्टेकको सदस्यता र फाइदा, समसामयिक राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय घटनाहरूले नेपालको अर्थव्यवस्थामा पर्ने अनुकूल प्रतिकूल प्रभावहरू

खण्ड ५: सुशासन र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता

१. सुशासनको अवधारणा र विशेषताहरू, पारदर्शिता र सूचनाको हक, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता, दक्षता र प्रभावकारिता, सुशासनका योजनाहरू
२. सुशासन एवम् सेवाको प्रभावकारिताको लागि नियमित सुपरिवेक्षण, अनुगमन र मूल्याङ्कन (Supervision, Monitoring and Evaluation)
३. सम्पत्ति शुद्धीकरण (Money Laundering) को अवधारणा, सम्पत्ति शुद्धीकरण सम्बन्धी अपराध हुने प्रमुख क्षेत्रहरू, अन्तर्राष्ट्रिय चासो र सम्पत्ति शुद्धीकरण नियन्त्रणका लागि नेपालले गरेका प्रयासहरू
४. नेपालमा भ्रष्टाचारको अवस्था (सूचकहरू), भ्रष्टाचार र अनियमित क्रियाकलापहरू, भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि भएका संस्थागत र कानुनी व्यवस्थाहरू, भ्रष्टाचार एवम् अनियमित कार्य नियन्त्रणमा कार्यालय प्रमुखको भूमिका र जिम्मेवारी, भ्रष्टाचार र अनियमित कार्य नियन्त्रणका उपायहरू
५. सार्वजनिक कार्यमा ढिलासुस्ती, लापरवाही, अनियमितता, भ्रष्टाचार जस्ता कार्य हुन नदिन नियमित अनुगमन, प्रगति समीक्षा, आन्तरिक नियन्त्रण, सार्वजनिक निगरानी र परीक्षण एवम् अन्तिम लेखा परीक्षण जस्ता व्यवस्था तथा सोको प्रभावकारिता
६. सार्वजनिक सेवा प्रवाह प्रणाली, सेवाको प्रारूप र व्यवस्थाहरू
७. प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि नागरिक शिक्षा, जनचेतना सेवाग्राही मैत्री कार्यालय व्यवस्थापन, गुनासो र उजुरीहरूको व्यवस्थापन, क्षतिपूर्तिसहितको नागरिक वडापत्र (Citizen Charter), प्रभावकारी सूचना प्रवाह, कम्प्युटर प्रविधि र इन्टरनेटको माध्यमबाट सेवा प्रवाह, उपभोक्ता हित, नागरिक समाज र सञ्चार क्षेत्रको भूमिका र अन्तरसम्बन्ध, उपभोक्ता समिति र टोल सङ्गठनहरूसँगको सहकार्य ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका अधिकृत नवौं तहको खुला/अन्तर तह/आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा योजना

दोस्रो पत्र : सेवा सम्बन्धी (प्रशासन समूह)

खण्ड १ : नीति, कानुनी व्यवस्था र योजना

१. सार्वजनिक नीतिको अवधारणा, सार्वजनिक नीति तर्जुमा, विश्लेषण, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन
२. बागमती प्रदेशका प्रमुख नीतिहरू (औद्योगिक विकास, कृषि, वन, वातावरण, पर्यटन, उर्जा, सहकारी आदि)
३. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह बिच राष्ट्रिय नीति एवम् विषय क्षेत्रगत नीतिहरू तर्जुमा, कार्यान्वयनमा अन्तरसम्बन्ध
४. तथ्यमा आधारित नीति निर्माण र कार्यान्वयन
५. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको कानून निर्माण, कार्यान्वयन र परिमार्जनका विधि र प्रक्रियाहरू
६. सामाजिक सुधार एवम् सुशासनका लागि भएका कानुनी व्यवस्था र त्यसको प्रभाव
७. योजनाबद्ध विकास, प्रयास र उपलब्धि
८. सङ्घीय, प्रादेशिक र स्थानीय विकास योजना (आवधिक, मध्यकालीन र वार्षिक योजना तथा मध्यमकालीन खर्चको संरचना)
९. विकासमा सरकारी, निजी, सहकारी र गैरसरकारीक्षेत्रको भूमिका
१०. विकास आयोजनाको अवधारणा तर्जुमा कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा प्रदेश र स्थानीय तहमा आयोजना व्यवस्थापन प्रणाली

खण्ड २ : व्यवस्थापन

१. व्यवस्थापनको अवधारणा, व्यवस्थापनका सिद्धान्तहरू, व्यवस्थापनका नविनतम सौँचहरू, व्यवस्थापनमा प्रविधिको उपयोग, सहभागितामूलक व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवामा Outsourcing, व्यवस्थापनमा Portfolio Management को अवधारणा र प्रयोग, वार्ता र सम्झौताका सीपहरू (Negotiation & Agreement Skills), प्रभावकारी सञ्चार (Effective Communication), कर्मचारीको सामाजिकरण (Socialization of Employees), कर्मचारीहरूको आचारसंहिता (Code of Conduct), सङ्गठनको सामाजिक उत्तरदायित्व (Social Responsibility), सूचनाको हकसम्बन्धी कार्यालयको जिम्मेवारी (Right to information), सेवामा समर्पित सरकारी निकाय (Responsive governance)
२. सङ्गठनात्मक व्यवहार (Organizational Behavior) एवम् कार्य संस्कृति (Work Culture)
३. सङ्गठनका किसिमहरू, प्रदेश र स्थानीय तहमा आवश्यक हुने आवधिक र सालवसाली सङ्गठनको पहिचान एवम् सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण, सङ्गठनसँग जोडिएका चुनौती तथा समाधानका उपायहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका अधिकृत नवौं तहको खुला/अन्तर तह/आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा योजना

खण्ड ३ : कर्मचारी प्रशासन

१. मानव संसाधन योजना, उपयोग र विकास
२. कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू : सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण, दरबन्दी सिर्जना, पद दर्ता, पदपूर्ति (भर्ना, छनौट, नियुक्ति, पदस्थापन), सरुवा, बढुवा, बिदा, पारिश्रमिक र सुविधाहरू, आचरण र अनुशासन, विभागीय कारबाही, अवकाश सम्बन्धी प्रावधानहरू
३. प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन, भूमिका र प्रदेश एवम् स्थानीय तहको जिम्मेवारी
४. परिणाममूखि कर्मचारी व्यवस्थापन, कार्य विश्लेषण (Job Analysis), कार्य विवरण (Job Description), कार्य विशिष्ट विवरण (Job Specification), कार्य संवृद्धिकरण (Job Enrichment), कार्य विस्तृतीकरण (Job Enlargement) र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रणाली
५. सार्वजनिक प्रशासनमा नेतृत्व विकास (Leadership Development), नेतृत्व परीक्षण (Leadership Assessment), र उत्तराधिकारी योजना (Succession Plan)
६. व्यवस्थापन परीक्षण र सुधार योजना (Management Audit and Reform Plan)
७. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको वृत्ति विकास सम्बन्धी व्यवस्था, कर्मचारी समायोजन र जिम्मेवारी
८. प्रदेश र स्थानीय तहबिच कर्मचारी व्यवस्थापनमा समन्वय र सहकार्य, प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सेवा सम्बन्धी कानुनी व्यवस्थाहरू
९. समावेशी सेवाको अवधारणा र आरक्षण, नीतिगत एवम् कानुनी व्यवस्थाहरू, चुनौती र समाधानका उपायहरू
१०. कर्मचारीमा व्यावसायिकता (Professionalism) र सदाचार (Integrity)
११. कर्मचारीतन्त्रको संस्कृति र संस्कृति परिवर्तनका रणनीति, उपागम र औजार

खण्ड ४ : आर्थिक मामिला र विकास प्रशासन

१. नेपालको आर्थिक उदारीकरण, निजीकरण: प्रयास, उपलब्धि र चुनौती
२. भूपरिवेष्टित र अति कम विकसित मुलुकको अधिकार
३. बागमती प्रदेश सरकारको बजेट तर्जुमा नियन्त्रण कार्यान्वयन अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रक्रिया
४. लैङ्गिक मैत्री, सामाजिक समावेशीकरण मैत्री, जलवायु परिवर्तन मैत्री र दिगो विकास मैत्री विकासको अवधारणा र कार्यान्वयन
५. दिगो विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न बागमती प्रदेश एवम् स्थानीय तहको भूमिका र प्रयासहरू
६. सहकारीको अवधारणा, नेपालमा सहकारीको वर्तमान अवस्था, सहकारी क्षेत्रका चुनौती तथा समाधानका उपायहरू, आर्थिक एवम् सामाजिक विकासमा सहकारीको योगदान, सहकारी दर्ता, नियमन, प्रबर्द्धन तथा विकासमा प्रदेश तथा स्थानीय तहको सरकारको भूमिका

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका अधिकृत नवौं तहको खुला/अन्तर तह/आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा योजना

७. आर्थिक विकास, कुल ग्राहस्थ उत्पादन, राष्ट्रिय आय, प्रति व्यक्ति आय, वैदेशिक रोजगारी र विप्रेषण आय, वैदेशिक व्यापार, वैदेशिक ऋण एवम् सहायगता, राजस्व परिचालन, बजेट विनियोजन एवम् खर्चको अवस्था
८. आवधिक योजनाको अवधारणा एवम् नेपालमा योजनाबद्ध विकासको अभ्यास र महत्व, बागमती प्रदेशको चालू आवधिक योजनाका प्रमुख विशेषताहरू, स्थानीय तहमा आवधिक योजनाको आवश्यकता र आवधिक योजनाले समेट्नु पर्ने प्रमुख क्षेत्रहरू,
९. नेपालको आर्थिक विकासमा वैदेशिक सहायता र विकास सहयोग नीति
१०. नेपालको अन्तराष्ट्रिय व्यापार, भुक्तानी सन्तुलन: वर्तमान अवस्था, प्रवृत्ति, चुनौती र संभावना
११. आर्थिक अनियमितता र भ्रष्टाचार निवारण सम्पत्ति शुद्धिकरण अपराध निवारण

खण्ड ५ : प्रदेश तथा स्थानीय तहको सरकारका सरोकारका सार्वजनिक सेवाका क्षेत्रहरू

१. विपद् व्यवस्थापन, राष्ट्रिय नीति एवम् कानुनी व्यवस्थाहरू, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका र जिम्मेवारी, चुनौती र समाधानका उपायहरू
२. सूचना प्रविधिको उपयोग र सूचना प्रविधिमा आधारित सेवा, बागमती प्रदेश र स्थानीय तहले प्रयोगमा ल्याएका सूचना प्रविधिमा आधारित सेवाको अवस्था, नीतिगत एवम् संरचनागत व्यवस्थाहरू, सम्भावनाका क्षेत्रहरू, चुनौती र समाधानका उपायहरू
३. शिक्षा र स्वास्थ्य सेवाको विस्तार, गुणस्तर एवम् पहुँचको अवस्था, सुधारका क्षेत्रहरू, बागमती प्रदेशले अबलम्बन गरेको नीति र कार्यक्रमहरू, स्थानीय तहको भूमिका, चुनौती र समाधानका उपायहरू
४. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, असहाय एवम् हिंसा पीडित महिला, दीर्घ रोगी, वृद्ध वा विपद् पीडित व्यक्तिहरू, पिछडिएको क्षेत्र र वर्ग, विभेदमा परेको समुदाय, लोपोन्मुख जाति लक्षित कार्यक्रमहरूको अवस्था र नीतिगत व्यवस्था र सुधारका पक्षहरू
५. जनसंख्या व्यवस्थापन, ग्रामीण तथा सहरी विकासको अवस्था, प्रदेश सरकार एवम् स्थानीय तहको भूमिका
६. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सरकार, निजी क्षेत्र, समुदाय र नागरिक संस्थाहरूको भूमिका
७. जनतामा प्रवाह गरिने सेवाहरू, सेवाको व्यवस्थापन अवधारणात्मक पक्षहरू, स्थानीय स्तरमा जनतालाई सेवा प्रवाह गर्ने माध्यमहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका अधिकृत नवौं तहको खुला/अन्तर तह/आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा योजना

दोस्रो पत्र : सेवा सम्बन्धी (लेखा एवम् लेखापरीक्षण समूह)

खण्ड १ : आर्थिक, मौद्रिक र वित्त नीति र बजेट व्यवस्थापन

१. नेपाल सरकारको मौद्रिक र वित्त नीतिहरूको विश्लेषण
२. सङ्घ, प्रदेश (बागमती) र स्थानीय तहको आर्थिक नीति
३. नेपालको आर्थिक अवस्था, कुल ग्राहस्थ उत्पादन, कुल राष्ट्रिय उत्पादन, प्रति व्यक्ति आय, वैदेशिक व्यापार, वैदेशिक सहायता परिचालन, राजश्व एवम् विप्रेषण आयको अवस्था
४. बजेटको अवधारणा, स्रोत परिचालन, प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी व्यवस्थाहरू
५. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको आर्थिक कार्य प्रणाली (संविधानमा भएका व्यवस्थाहरू)

खण्ड २ : वित्त व्यवस्थापन

१. सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन र नविन प्रयोगहरू
२. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहविच राजश्व बाँडफाँड र वित्तीय हस्तान्तरणको नीतिगत व्यवस्थाहरू
३. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको सञ्चित कोष र विभाज्य कोष सम्बन्धी व्यवस्थाहरू
४. वित्तीय संघियताको व्यवस्थापनमा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको भूमिका
५. खर्चको मापदण्ड (Norms) र यसको प्रयोगको अवस्था
६. आयोजनाहरूको व्यवस्थापन, आयोजना चक्र अनुगमन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी व्यवस्थाहरू, चुनौती र समाधानका उपायहरू
७. करको सिध्दान्त, प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष कर (आय कर, मूल्य अभिवृद्धि कर, भन्सार, पुँजीगत लाभ कर, अन्तशूलक, स्थानीय कर र गैह्र कर राजश्व आदि) सम्बन्धी जानकारी
८. वित्तीय व्यवस्थापनमा नियमनकारी निकायहरू: नेपाल राष्ट्र बैंक, बिमा समिति, नेपाल धितोपत्र बोर्ड, नेपाल दुरसंचार प्राधिकरण, नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट संस्था, नेपाल लेखामान र लेखपरिक्षणमान बोर्डको भूमिका

खण्ड ३ : खर्च व्यवस्थापन र लेखा प्रणाली

१. सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी कानुनी व्यवस्थाहरू-खरिद योजना, दर रेट, लागत अनुमान र डिजाइन, बोलपत्र, सिलबन्दी दरभाउपत्र, सोझै खरिद, खरिद सम्झौता, गुणस्तर परीक्षण तथा खरिद व्यवस्था सम्बन्धी अन्य जानकारी
२. सरकारी सम्पत्तिको जिम्मा तथा बरबुझारथ, अभिलेख, जिन्सी निरीक्षण, लिलाम, मिन्हा र मर्मत सम्भार
३. सरकारी लेखा प्रणालीको अवधारणा, सिध्दान्त र अभ्यास

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका अधिकृत नवौं तहको खुला/अन्तर तह/आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा योजना

४. लेखाङ्कनका चरणहरू
५. Charts of Accounts को अवधारणा, प्रयोग र महत्व
६. सार्वजनिक क्षेत्रमा प्रयोग गरिने लेखा प्रणालीहरू: नगदमा आधारित लेखा प्रणाली, प्रोदभावी लेखा प्रणाली, प्रतिबद्धता लेखा प्रणाली, कोष लेखा प्रणाली, बजेट लेखा प्रणाली
७. नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (Nepal Public Sector Accounting Standard - NPSAS) र सरकारी लेखामा प्रयोग हुने म.ले.प. फारमहरू
८. नेपाल लेखमान (Nepal Accounting Standard-NAS)
९. नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन प्रणाली (Nepal Financial Reporting System-NFRS)
१०. नेपाल लेखापरीक्षणमान (Nepal Auditing Standard - NAS)
११. व्यावसायिक निकायको लेखा प्रणाली र सरकारी लेखा प्रणालीबिच आधारभूत भिन्नताहरू
१२. जिन्सी, धरौटी आम्दानी, खर्च, सदर स्याहा र लेखा राख्ने विधिहरू
१३. Management Accounting System को अवधारणा र प्रयोग
१४. वैदेशिक सहायताको किसिम, निकास प्रक्रिया, लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन
१५. कोषपूर्ति कोष (Imprest Fund) तथा निर्दिष्ट कोष (Designated Fund), सोधभर्ना तथा कोषपूर्ति (Reimbursement and Replenishment), शोधन भौचर (Disbursement Voucher) सम्बन्धी प्राबधान, आवश्यकता, परिचालन र नेपालमा यसको कार्यान्वयनको अवस्था
१६. नेपालको Financial Reporting System र प्रयोग हुने फारमहरू

खण्ड ४ : लेखा परीक्षण र वित्तीय उत्तरदायित्व

१. लेखापरीक्षणको अर्थ, आवश्यकता, महत्व, आधारभूत सिद्धान्त र प्रकार
२. अन्तिम लेखा परीक्षणको अवधारणा, आधारभूत सिद्धान्तहरू, संविधानमा भएका प्राबधानहरू, चुनौती र समाधानका उपायहरू
३. आन्तरिक लेखा परीक्षणको अवधारणा र उपयोगको अवस्था, प्रमुख चुनौतीहरू, समाधानका उपायहरू
४. सार्वजनिक क्षेत्रमा प्रयोगमा रहेका अन्तिम लेखापरिक्षण सम्बन्धी
५. वित्तीय जोखिम (Fiduciary Risk) तथा आर्थिक अनुशासनको सन्दर्भमा लेखापरिक्षणको भूमिका
६. आर्थिक अनुशासनमा लेखा परीक्षणको भूमिका, प्रभावकारिता, चुनौती र समाधानका उपायहरू
७. बेरुजुको प्रकार, प्रवृत्ति, अवस्था, बेरुजुको अभिलेख र फर्स्योटको अवस्था र सुधारका उपायहरू-
८. सार्वजनिक खर्च तथा वित्तीय उत्तरदायित्व (Public Expenditure and Financial Accountability- PEFA) सम्बन्धी परिसूचकहरू सम्बन्धी सामान्य ज्ञान तथा हालसम्म भएको पेफा मूल्यांकन प्रतिवेदन, मूल्यांकन गर्ने तरिका सम्बन्धी ज्ञान
९. नेपालको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी विविध पक्षहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रदेश प्रशासन सेवा र स्थानीय प्रशासन सेवाका अधिकृत नवौं तहको खुला/अन्तर तह/आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा योजना

१०. आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी जिम्मेवारी र जवाफदेहिता पालना तथा प्रचलन (Compliance and Enforcement)
११. नेपालका आर्थिक प्रशासनसँग सम्बन्धित सङ्गठनात्मक तथा संस्थागत संरचना र निकायहरूको भूमिका तथा हालको कार्यान्वयन स्थिति
१२. लेखा परीक्षण सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरू : - The Institute of Chartered Accountants of Nepal (ICAN), the International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI), र Asian Organization of Supreme Audit Institutions (ASOSAI)

खण्ड ५ : नेपालको सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापनमा सूचना प्रणालीको उपयोग

१. Line Ministry Budget Information System (LMBIS) सम्बन्धी जानकारी
२. Province Line Ministry Budget Information System (PLMBIS) सम्बन्धी जानकारी
३. Sub-National Treasury Regulatory Application (SUTRA) सम्बन्धी जानकारी
४. Revenue Management Information System (RMIS) सम्बन्धी जानकारी
५. Computerized Government Accounting System (CGAS) सम्बन्धी जानकारी
६. Treasury Single Account (TSA) सम्बन्धी जानकारी
७. Mid-term Expenditure Framework (MTEF) Public Assets Management System सम्बन्धी जानकारी
८. Public Assets Management System (PAMS) सम्बन्धी जानकारी
९. NAMS (Nepal Audit Management System) सम्बन्धी जानकारी
१०. सूचना प्रविधिमा आधारित आर्थिक प्रशासनका अन्य व्यवस्थाहरू

*** समाप्त ***